

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

— ΑΠ ΟΛΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΑΣ —

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

“Όταν τὸ πρῶτον πρό τινων ἐτῶν καὶ παρ’ ἡμῖν ἐξεδηλοῦντο τὰ σημεῖα κάποιας σοβαροτέρας κινήσεως τῶν γυναικῶν πρὸς ἀνταρσίαν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδρῦετο καὶ σύλλογος, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σύλλογος πρὸς προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικός», ἐσκέφθη ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ ἀληθῆ πίστιν πρὸς ἓν ἰδεῶδες, τὴν ἀπαλλαγὴν δηλαδὴ τῆς γυναικός ἀπὸ τῆς τυραννίας τοῦ ἀνδρός, ἀλλ’ ἀπλῶς σκοπεῖ τὴν πλήρωσιν τῶν ἰδιοτροπιῶν καὶ τῶν ἐκκεντροικότητων μερικῶν κεκορησμένων πάσης τέρψεως (blasées) γυναικῶν. Διότι, παρ’ ἡμῖν τοῦλάχιστον, ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν ἡ γνώμη, ὅτι ἡ γυνὴ ὄχι μόνον δὲν εἶναι δούλη τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις κυρία αὐτοῦ. Σχεδὸν πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀναφαίνεται ὡς ἡ κατακτῆτρια. Μολονότι ἡ γυνὴ καὶ ἀπὸ σωματικῆς καὶ ἀπὸ διανοητικῆς ἀπόψεως εἶναι ἀσθενεστέρη τοῦ ἀνδρός, (ἀδιάφορον ἔαν τὸ τοιοῦτον ὀφείλεται εἰς τὴν δημιουργίαν ἢ τὸν δεσποτισμὸν τοῦ ἀνδρός), ἐν τούτοις ἀσχεῖ ἐπ’ αὐτοῦ τοσαύτην ἐπίδρασιν, ὥστε ὁ ἀνὴρ ὄχι μόνον παντοιοτρόπως ἐμεριμνησε περὶ αὐτῆς, νὰ τὴν θρέψῃ, νὰ τὴν στεγάσῃ καὶ ἐν γένει νὰ τὴν προστατεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐφρόντισε τὸς περισσοτέρας πικρίας ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς νὰ γεύεται αὐτὸς, ἐργαζόμενος ἀσυγκρίτως πλείοτερον καὶ ἀπαλλάσσων αὐτὴν πάσης σοβαρᾶς καὶ ἐξαντλητικῆς προσπαθείας.

Ἄλλ’ ἦλθε καιρὸς καὶ συρροὴ γεγονότων μ’ ἐπεισαν, ὅτι τὰ ἐλαττήρια ταῦτα εἶχον αἰτίας δεδικαιολογημένας, αἰτίας ἀοράτου: ἀπὸ τὸν μύωπα ἐκ τοῦ ἐγωῖσμοῦ ἀνδρικοῦ ὀφθαλμοῦ.

Τὰ ἔξης γεγονότα, ἐξελιχθέντα ὡμῶς ὡς περιγράφονται, μοῦ ἀφῆκαν τοιαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε δὲν ἠδυνήθη πρὸς τῇ περιγραφῇ αὐτῶν νὰ μὴ κάμω καὶ παρατηρήσεις τινάς.

Ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰσῆχθησαν ἐν ταῖς δημοσίαις ὑπηρεσίαις, ὡς ὑπάλληλοι καὶ αἱ γυναῖκες. Ἀσχετῶς πρὸς τὴν ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως σκοπιμότητα τοῦ μέτρου, ἡ γυνὴ ὡς δακτυλογράφος ἐπέδειξε καὶ ζῆλον καὶ ἐπίδοσιν τοιαύτην, ὥστε καὶ ἐκεῖνοι ἀκόμη, οἵτινες εἶναι κεκορηγμένοι ἀπολύτως κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀνωμολόγησαν ὅτι ἡ γυνὴ ἐν τῇ δακτυλογραφίᾳ εἶνε ἐνδεδειγμένη. Ἄλλ’ εἶνε ἐπίσης γνωστὸν ὅτι μετὰ τὸν φοβερὸν πόλεμον ἡ γυνὴ, ἐξελθοῦσα τῆς παθητικῆς, οὕτως εἰπεῖν, οἰκονομικῆς αὐτῆς συμβολῆς, ἐφροίθη κάπως ἐνεργότερον εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἀποτελεσμα δ’ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἡ κατάρριψις τῶν χωριζόντων τὰ δύο φῦλα σινικῶν τειχῶν. Ἐπῆλθεν ἡ ἐντελής ἐξοικειώσις καὶ ταύτην ἠκολούθησεν ἡ χαλάρωσις τῆς ἄλλοτε χαρακτηριστικῆς ἔλξεως τοῦ ἀνδρός πρὸς τὴν γυναῖκα. Τὰ σωματικὰ θέλητρα τῆς δακτυλογράφου δὲν ἔχουσι πλέον «πέρασιν» κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὴν νὰ «σκοτιζέται κανεὶς γι’ αὐτῆς;» Καὶ βλέπομεν τούτω τῷ λόγῳ τὰς δακτυλογράφους, ἐνῶ ἀποδίδουσι σχετικῶς—ἐν τῷ κύκλῳ πάντοτε τοῦ λειτουργήματός των—πλείοτερα τῶν ἀρρένων συναδέλφων των καὶ ἀριθμοῦσι ὑπερδεκαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ πλέον, νὰ εἶναι καθηλωμένοι εἰς τὸν αὐτὸν μισθὸν—διὰ νὰ μὴ ὀμιλήσω περὶ βαθμοῦ—ὡς ἔαν μόνον οἱ ἄνδρες ἔχουσιν ἀνάγκας καὶ φιλοδοξίαν, οἵτινες ἔλλείπει θέσεως ἢ καὶ προσόντων ἔχουσιν ἀναγοράσει δι’ ἑαυτοὺς διατάξεις, ἵνα μεθ’ ὀρισμένον χρόνον (πάντοτε ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τῆς δεκαετίας)

λαμβάνωσιν, ἂν μὴ βαθμὸν, τοῦλάχιστον μισθὸν ἀνωτέρας θέσεως.

Ἄλλ’ ἰδοῦ, ἓνα ξεχωριστὸν γεγονός ἐκ κειμένων: **Συμβατικόν.** Ἀριθ. 6181 (1923).— Ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου Ρ. ἐνεφανίσθησαν οἱ Σ. Ν. γεωργοποιμῆν, παριστάμενος δι’ ἑαυτὸν καὶ ὡς ἑνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς του Παρασκευῆς, ἐτῶν 8, καὶ Χ. Τ., γεωργός, παριστάμενος δι’ ἑαυτὸν καὶ ὡς ἑνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ του Γεωργίου, κάτοικοι τοῦ χωρίου Κ. καὶ αἰτησάμενοι τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος κατήρισαν σύμβασιν ὑπὸ τοὺς ἔξης ὄρους: 1) Ὁ μὲν Σ. Ν. ὑπόσχεται νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ρηθέντα Γεώργιον, ἐτῶν 13, δραχμὰς 10.000, λόγῳ ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς ζημίας αὐτοῦ, τὰς ὁποίας προὔξηνσεν εἰς αὐτὸν διὰ τὴν στέρησιν τῆς ὁράσεως τοῦ δεξιῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐπισυμβάσαν τυχαίως ὕλως, συνεπεῖα πυροβολισμοῦ ριφθέντος ὑπὸ τούτου τοῦ Σ. Ν. ὅπερ ποσὸν θὰ καταβάλλῃ πρὸς τὸν ρηθέντα Γεώργιον ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 15ου ἔτους τῆς ρηθείσης θυγατρὸς του, ἔαν αὕτη ἀρνηθῇ νὰ λάβῃ εἰς γάμον κοινωνίαν σύζυγον τῆς τὸν ρηθέντα Γεώργιον..... 2) Ὁ δὲ Χ. Τ. παραιτεῖται ἀπὸ σήμερον πάσης σχετικῆς ἐγκλήσεως του ὡς ἀσκοῦντος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ τυφλωθέντος υἱοῦ του Γεωργίου καὶ πάσης σχετικῆς ἄλλης ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ παθόντος εἰρημένου υἱοῦ του..... 3) Ὁ ρηθείς Σ. Ν. ἀπαλλάσσεται πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ ρηθέντος ποσοῦ τῶν 10.000 δρ., ἔαν κατορθώσῃ νὰ πείσῃ τὴν ρηθείσαν θυγατέρα του Παρασκευῆν νὰ λάβῃ ὡς σύζυγόν τῆς κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ (sic) τὸν ρηθέντα Γεώργιον, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς.....»

Τὸ ἀνωτέρω συμβατικὸν ἀντέγραψα ἐπὶ λέξει καὶ εἶνε κατατεθειμένον παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ Ρ. Τὸ ἀνυγὲς κοράσιον Παρασκευῆ εὐθύς ὡς συμπληρώσῃ τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, εἰς ἐποχὴν δηλαδὴ καθ’ ἣν ἡ κόρη, ἰδίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις, εἶνε ζήτημα ἂν ἔχῃ ἀντίληψιν σαφῆ οὐ μόνον τοῦ γάμου ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου. καταδικάζεται νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον ἓνα ἀνάπηρον. Τὶ δ’ ἂν ἡ τυφλότης τοῦ γαμβροῦ ἢ ἄλλα ἀνακύψοντα ἐλαττώματα αὐτοῦ θὰ διεγείρωσι τὴν ἀπέχθειαν αὐτῆς, ἢ τί ἐνδιαφέρει ἂν ἡ καρδιά της θέλῃ σκιρτᾷ δι’ ἄλλον τινά; Ἀρκεῖ ὅτι ὁ πατὴρ ἀπαλλάσσεται «πάσης σχετικῆς ἐγκλήσεως καὶ πάσης ἄλλης ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τοῦ παθόντος.

Καὶ ἔπειτα τολμῶμεν ἡμεῖς οἱ ἄνδρες νὰ ἰσχυρίζομεθα ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε ἡ κατακτῆτρια. Ἄλλ’ ἔαν ἐγειρώμεθα νὰ προσφέρωμεν θέσιν ἐν τῇ τροχιδρομικῇ ἀμάξῃ εἰς τὴν κυρίαν, ἔαν ἀποκαλυπτόμενοι ἀσπαζόμεθα τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἔαν ποτε προτάσωμεν τὸ στῆθος πρὸς προστασίαν τῆς γυναικός, τοῦτο πράττομεν **οὐχὶ χάριν τῆς γυναικός, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ μέλους τῆς αὐτῆς κοινωνίας, ἀλλὰ χάριν τῆς κοινῆς ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ μέσου πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐγωῖστικῶν μας ἐνστίκτων.** Ἀφαιρέσατε ἀπὸ τὴν γυναῖκα τὴν ἰδιότητα ταύτην καὶ εὐθύς θὰ εὐρεθῆτε ἐνώπιον μιᾶς ἀνδρικῆς, ἂν μὴ τι ἄλλο, τοῦλάχιστον ἀδιαφορίας. Ἄλλ’ ἡ ἀδιαφορία ἐν τινι κοινωνίᾳ ἐνός ἀτόμου πρὸς ἄλλο, μιᾶς τάξεως πρὸς ἄλλην, ἐνός τέλους φύλου πρὸς ἄλλο, σημαίνει ἔλλειψιν κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, δημιουργοῦσαν ἀναποτρέπτως εἰς βᾶρος τοῦ ἀσθενεστέρου τυραννίδα.

ΘΕΟΔ. Π. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης

(Ἐλεύθερον Βῆμα) 19 Μαρτίου 1925)